

Troballa de Palau-Sator, II

M. CRUSAFONT I SABATER

Número: AN-67

Lloc: Municipi de Palau-Sator (Baix Empordà)

Tipus de troballa: Acumulativa

Composició: 1 diner de tern de Jaume I, de Barcelona, Crus-310.1.
1 diner de tern I de Jaume II, de Barcelona, Crus-340.1.
1 diner de tern II de Jaume II, de Barcelona, Crus-344-1.
1 diner tornès de baixa llei de la Gran Companyia Catalana. Crus-747.
3 diners de Girona de Carles I, Crus-1423-1425.
1 diner de Vic de Carles I amb dues contramarques, Crus-1616.
1 diner de Girona de Felip I, Crus-1427.
1 divuitè de València de plata de Carles II del 1682. Mateu-351.
1 diner aragonès d'aram de Carles II del 1678. Heiss, làm. 76-3.

Localització: Probablement dispersa

Data de la troballa: Dècada dels anys setanta

Circumstàncies de la troballa: Casual, tal com hem explicat a la nota preliminar

Descripció:

Es tracta de tipus sobradament coneguts. Els exemplars que presentem no contenen variacions de llegenda ni de cap altra mena respecte als descrits als catàlegs de referència. Per tant, trametem a aquest pel que fa a les descripcions detallades de la major part dels tipus i donem les característiques físiques de cada peça. Tots els exemplars han estat reproduïts a la làmina.

1. Diner de tern de Jaume I (0,81 g/16 mm). Billó. Crus-310.1.
2. Diner de tern de Jaume II (0,76 g, incomplet/17,3 mm). Billó. Crus-340.1.
3. Diner de tern de Jaume II (1,03 g/17 mm). Billó. Crus-344.1.
4. Diner de baixa llei de la Gran Companyia Catalana.
a/ THEBE CI... Castell tornès.
r/ +..I D...THENS Creu interior d'extrems eixamplats.
Pes: 0,59 g (fort desgast) Ø: 15,3 mm Crus-745
5. Diner de Girona de Carles I (0,7 g/15,2 mm). Aram. Crus-1424.
6. Diner de Girona de Carles I (0,5 g/15,9 mm). Aram. Crus-1423-1425.
7. Diner de Girona de Carles I (0,72 g/14,8 mm). Aram. Crus-1424 (?).
8. Diner de Vic de Carles I (0,96 g/16 mm). Aram. Contramarques d'àliga i de lletra V. Crus-1616.
9. Diner de Girona de Felip I (0,96 g/14,5 mm). Aram. Crus-1427.
10. Divuitè de plata de València de Carles II. Any 1682.
a/ ...O..... Efigie reial coronada entre 1-8.
r/ ..ALEN... Armes de València entre 16-82.
Pes: 2,05 g Ø: 15 mm Mateu-351
11. Diner d'Aragó de Carles II (0,73 g/13,2 mm). Aram. Any 1678. Heiss, làm. 76-3.

COMENTARIS

El nombre de peces és massa petit per poder treure conclusions sobre la representativitat per períodes. La presència dels diners barcelonins de billó és normal, com a circulat general, així com els diners de Girona, un taller proper i d'àmplia difusió. Tampoc no és sorprenent la presència d'un diner de Vic, l'altra seca local de veritable relleu per la seva producció i difusió. Manquen, en canvi, els sempre tan abundants ardits de Barcelona, sens que d'això se'n puguin derivar conseqüències donada la poca representativitat de la mostra.

Resulta interessant la presència del diner de la Gran Companyia Catalana, encunyat als ducats grecs entre el 1311 i el 1390. No és la primera vegada que apareixen a Catalunya aquestes peces d'imitació, que es caracteritzen per la seva baixa llei i per combinar, de forma il·lògica, dos tallers diferents: Tebes i Atenes. En qualsevol cas, la seva troballa a Catalunya reforça l'atribució a la Gran Companyia Catalana perquè no tenim pas notícies de troballes d'altres tipus de l'Orient Llatí.

Tampoc no és gaire freqüent l'afloració de divuitens de plata valencians i això fa pensar si no seria una peça importada per un passavolant o per algun habitant de la masia provinent de València. En canvi, sí que és freqüent que es trobin a Catalunya diners aragonesos, per bé que abunden més els falsos que els bons.

